

IN DE SERIE:
OPERA 4

ntr: 65
Zaterdag
Matinee
grenzeloos nieuwsgierig

21 MAART 2026 | 13.00-16.10 UUR

Karina Canellakis
dirigeert **Peter Grimes**

Radio Filharmonisch Orkest
Groot Omroepkoor
Karina Canellakis dirigent
Edward Ananian-Cooper koordirigent
John Warner assistentdirigent

69

In de Spiegel:
toelichting
Laura Roling
Spiegelzaal
12.25-12.50 u

Joachim Bäckström tenor (Peter Grimes) *
Nicole Car sopraan (Ellen Orford)
Brian Mulligan bariton (Captain Balstrode)
Helena Rasker alt (Auntie)
Inna Demenkova sopraan (Niece 1)
Aylin Sezer sopraan (Niece 2)
Sion Goronwy bas (Swallow)
James Kryshak tenor (Bob Boles)
Rosie Aldridge mezzosopraan (Mrs. Sedley)
Arnold Bezuyen tenor (Reverend Horace Adams)
Hubert Zapiór bariton (Ned Keene)
Jasper Leever bas (Hobson)
Piet Warringa (Boy)

Benjamin Britten 1913-1976
Peter Grimes (1945)
opera in drie bedrijven

pauze na het eerste bedrijf

libretto **Montagu Slater** 1902-1956
naar het gedicht *The Borough* (1810)
van **George Crabbe** 1754-1832

première **Londen, Sadler's Wells Theatre** 7 juni 1945

* Joachim Bäckström vervangt de eerder aangekondigde tenor Allan Clayton, die afgelopen week wegens ziekte heeft moeten afzeggen.

Karina Canellakis dirigeert Peter Grimes

Benjamin Britten - Peter Grimes

Als we de niet bepaald succesvolle operette *Paul Bunyan* (1942) even buiten beschouwing laten, is *Peter Grimes* (1945) de eerste opera van Benjamin Britten. Hij schreef *Paul Bunyan* op een libretto van dichter W.H. Auden, op het moment dat hij in de Verenigde Staten verbleef. In 1939 was de pacifist Britten uit Europa vertrokken omdat hij voelde dat het continent gedoemd was tot fascisme. Behalve politieke overwegingen speelden ook artistieke een rol. De componist was teleurgesteld in zijn carrièremogelijkheden in Groot-Brittannië. In dezelfde tijd dat hij in de VS aan *Paul Bunyan* werkte, las hij het epische gedicht *The Borough* van de Britse schrijver George Crabbe en een essay van auteur E.M. Forster over deze schrijver. Hij deed dit samen met zijn partner Peter Pears, de tenor die later de titelrol van *Peter Grimes* zou zingen. Afgezien van de inspiratie voor het schrijven van een opera op dit verhaal, wakkerde het lezen van het gedicht ook heimwee aan. Ze begonnen na te denken over een eventuele terugkeer naar Engeland. Nadat zij zich beiden officieel als dienstweigeraars vanwege gewetensbezwaren hadden geregistreerd konden zij in het voorjaar van 1942 naar huis terugkeren.

Bezeten door wanhoop en schuldgevoel

Buitenstaander was Benjamin Britten niet alleen als pacifist in oorlogstijd maar ook als homoseksuel. Zijn relatie met Peter Pears was een publiek geheim, in een land waar zulke verhoudingen nog strafbaar waren en tot gevangenisstraf konden leiden. Britten behoorde evenmin tot de muzikale avant-garde. Als componist was hij daarom eveneens een buitenstaander. Mannen als Boulez, Stockhausen en Nono maakten iets later de seriële dienst uit en hadden weinig consideratie met componisten die hen niet volgden in deze 'derde Weense school'. Als artistieke outsider zocht Britten daarom contact met verwante zielen en een van hen was Dmitri Sjostakovitsj, met wie hij een sterke muzikale band ontwikkelde.

Benjamin Britten (r) en Peter Pears in 1943 bij de Old Mill, Snape nabij Aldeburgh

Alles bij elkaar opgeteld – persoonlijk, politiek en artistiek – verbaast het niet dat Britten koos voor het verhaal van *Peter Grimes*. *The Borough* werd gepubliceerd in 1810 en handelt over het harde zee-mansleven in Aldeburgh aan de Britse oostkust. Een hoofdstuk over Peter Grimes maakt er deel van uit. Dat verhaal gaat over visser Grimes, die in zijn jongste jeugd al wild en losgelagen was en daarna een losbandige puber werd: 'He knew not justice, and he laugh'd at law.' [Hij kende geen rechtvaardigheid en lachte de wet uit.] Eenmaal volwassen is zijn hang naar wetteloosheid en geweld nog even sterk. Hij verlangt ernaar zijn agressie bot te vieren op een weerloos iemand:

But no success could please his cruel soul,
He wish'd for one to trouble and control;
He wanted some obedient boy to stand
And bear the blow of his outrageous hand [...].

*Maar geen enkel succes kon zijn wrede ziel behagen,
hij verlangde naar iemand om te kwellen en te onderdrukken;
hij wilde een gehoorzame jongen die weerbaar was
en de slag van zijn meedogenloze hand verdroeg.*

Maar die jongens verdroegen uiteindelijk zijn kwellingen niet en stierven van ellende en uitputting, tot ontzetting van de dorpsgemeenschap. Uiteindelijk raakt Peter Grimes bezeten door wanhoop en schuldgevoel. Hij lijkt zijn verstand te hebben verloren als de dorpsgemeenschap hem verwaarloosd aantreft. Op zijn sterfbed onthult hij waar zijn angsten vandaan komen: een eigen gewelddadige jeugd en de geest van een onverbiddelijke vader die hem achtervolgt in zijn wanen.

Hoop op rust en verlossing

Meteen na Brittens terugkeer naar Europa in 1942 voltooide de socialistische auteur Montagu Slater het libretto, al zou Britten pas in 1944 serieus beginnen met de compositie. De voornaamste reden voor deze vertraging lag in het feit dat hij niet tevreden was met het libretto. Hij raadpleegde zo ongeveer al zijn literaire vrienden

– inclusief W.H. Auden en E.M. Forster – en maakte veel aanpassingen. Maar al met al bleef het libretto het geesteskind van Slater. Die was ook verantwoordelijk voor de belangrijkste aanpassing van het gedicht van Crabbe: Peter Grimes draagt de morele schuld van de dood van de jongens niet alleen. Ook de dorpsgemeenschap, die mensen voortdurend uitsluit, draagt een grote verantwoordelijkheid voor de gebeurtenissen. Toch bleef Britten worstelen met zijn hoofdpersonage. In hoeverre was Grimes een sociopaat en misschien zelfs een moordenaar, en in hoeverre leed hij onder de omstandigheden waaronder hij leefde?

Twee decennia later, toen hem werd gevraagd naar Grimes en zijn eigen maatschappelijke positie, zei de componist: 'Een centraal gevoel voor ons [Britten en Pears] was dat van het individu tegen de massa, met een ironische ondertoon voor onze eigen situatie... Natuurlijk ervoeren we enorme spanning. Ik denk dat het mede dit gevoel was dat ons ertoe bracht om van Grimes een personage te maken vol visie en conflict, de gekwelde idealist die hij is, in plaats van de schurk die hij in Crabbe was.'

Nergens wordt dat zo duidelijk als in de eerste twee aria's van Grimes in het eerste bedrijf, die trouwens meer arioso passages dan echte aria's zijn. In de haven van The Borough probeert kapitein Balstrode Grimes ervan te overtuigen een ander leven te beginnen, misschien zelfs elders. Grimes antwoordt hem dat hij elke storm het hoofd zal bieden, ook die die op dat moment letterlijk de kust zal gaan teisteren. De passage 'What harbour shelters peace...' [Welke haven zal me beschermen] heeft voor Grimes eveneens een figuurlijke betekenis. In een onrustige muzikale stijl laat Britten meteen de hoop op rust en verlossing, misschien zelfs Grimes' doodsverlangen, doorklinken. Treffend voor zijn getroebleerde geest is de none, de grote intervalsprong van een octaaf en een seconde, tussen de twee openingswoorden 'What' en 'harbour...'. Deze vervreemdende onrust vloeit naadloos over in de tweede Interlude, de daadwerkelijke storm.

Levenslot in de sterren

In de daaropvolgende scène, die zich in de dorpskroeg The Boar afspeelt, zal die storm steeds weer te horen zijn wanneer iemand de buitendeur opent om binnen te komen. Het is een mooi voorbeeld

van Brittens gelaagde muzikale realisme. Als ten slotte ook Grimes arriveert, wordt die natuurlijk met grote argwaan bejegend: 'Talk of the devil and there he is...' De gespannen stilte doorbreekt Grimes zelf met een fascinerende klaagzang: 'Now the Great Bear and Pleiades...'. Daarin betoogt hij dat zijn levenslot misschien in de sterren besloten ligt, maar moeilijk te duiden, te pakken en te veranderen is. De fragmentarische stijl en de onderbroken zanglijnen die Britten hier aan zijn titelpersonage geeft, onthullen een kwetsbare man die nergens houvast vindt. Aangrijpend zijn de verglijdende melismatische passages, zoals het 'Who...' in de zin: 'Who can turn skies back and begin again?' Aan het einde van de opera zal deze vocaal-psychische desintegratie van Peter Grimes volledig zijn. Het is een veeleisende partij voor een dramatische tenor die zowel lyrische passages als paranoïde woede moet kunnen verklanken.

'Een centraal gevoel voor ons was dat van het individu tegen de massa, met een ironische ondertoon voor onze eigen situatie...'

– Benjamin Britten

Four Sea Interludes

Benjamin Britten werd in 1913 in Lowestoft geboren, zo'n vijftig kilometer noordelijk van Aldeburgh, aan diezelfde Britse oostkust. Hij kende het dorpsleven en het harde bestaan van de arbeiders en vissers als geen ander. Ook in Lowestoft werd de vis duur betaald. De aanwezigheid van de zee in zijn jeugd en in een groot deel van zijn latere leven – hij vestigde zich uiteindelijk in Aldeburgh – heeft sporen nagelaten in de opera. Sterker nog, de zee is een van de hoofdpersonages van het werk. In 1945 zei hij: 'Met het schrijven van Peter Grimes wilde ik uiting geven aan mijn besef van de voortdurende strijd van mannen en vrouwen wier levensonderhoud afhankelijk is van de zee.' Van de zes Interludes of tussenspelen die Britten schreef om natuurlijke overgangen te creëren tussen de verschillende bedrijven en taferelen, zijn er vier verbonden met de zee. Zo verbeeldt de eerste het tij bij zonsopgang (*Dawn*), tempo lento e tranquillo – in een langzaam golvend rustig tempo. De tweede is de zeestorm (*Storm*), presto con fuoco – vurig snel. Samen met *Sunday Morning*

en *Moonlight* liet de componist deze orkestrale stukken meteen apart publiceren als *Four Sea Interludes*. Het toont hoe belangrijk hij het element van de zee in zijn opera vond.

Wozzeck en Grimes

Britten had weinig belangstelling voor de atonale en dodecafonische ontwikkelingen van de Europese collega's op het vaste land, zoals die uit het oeuvre van Arnold Schönberg waren ontwikkeld. Maar bloed kruipt waar het niet gaan kan. De jonge componist luisterde ergens voor de Tweede Wereldoorlog ademloos naar een radiouitzending van *Wozzeck* van Alban Berg, exponent van de Tweede Weense School. Hij raakte diep onder de indruk van het rauwe realisme van deze opera. Inhoudelijk is er een sterke parallel met zijn eigen latere werk. Zowel *Wozzeck* als *Grimes* is een buitenstaander. Beide behoren tot een onderklasse die wordt uitgebuit en beide zoeken vergeefs binding met de maatschappij. Net als *Wozzeck* verdrinkt *Grimes* zich aan het slot, in beide gevallen een zelfdoding. Muzikaal zijn er eveneens parallellen. Zo lijken de polka's tijdens de kroegscènes in *The Boar* echo's van de cafémuziek in *Wozzeck*. De *Interludes* komen overeen met de symfonische tussenspelen bij Alban Berg, en bij beide klinkt een passacaglia. Deze techniek van tussenspelen was Britten niet alleen in *Wozzeck* maar eveneens in *Lady Macbeth van Mtsensk* van Sjostakovitsj tegengekomen. Ook een naturalistische manier van zingen trof hij in deze werken aan.

Peter Pears als
Peter Grimes in 1946

Britten: 'Een van mijn belangrijkste doelstellingen is aan Engelse toonzettingen de glans, vrijheid en levendigheid terug te geven die sinds de dood van Purcell zo uiterst zeldzaam zijn geworden.'

Hij kneedt de tekst zodanig dat de emotionele inhoud duidelijk wordt. Daardoor ontstaat een haast realistische manier van zingen. Toch schuwt hij ook vocale schoonheid niet. Het enige substantiële vrouwelijke personage in de opera is sopraan Ellen Orford, de weduwe en lerares die medelijden en liefde voelt voor *Grimes*

en hem samen met *Balstrode* steeds verdedigt. Bij haar schuwt Britten niet om de taal te laten vervloeien in pure lyriek. Maar zelfs die kan *Grimes* niet vermurwen.

Van zeemanslied tot kerkkoraal

Een laatste element dat waarschijnlijk niet zozeer een invloed maar wel een parallel vertoont met *Wozzeck* is de rol van het koor en de positie van de kleinere zangpartijen. Naast de drie hoofdrollen, *Grimes*, *Ellen Orford* en bariton *Balstrode*, zijn er talloze kleinere partijen. Britten weet die op een virtuoze manier van elkaar te onderscheiden maar hij laat ze ook vaak versmelten met ensembles en koordelen. Als de spanning rond *Grimes* in *The Boar* al te hoog oploopt, is het *Balstrode* die voorstelt om samen een zeemanslied te zingen. Het koor zet daarop de canon *Old Joe has gone fishing in*, waar solisten en koorzangers aan deelnemen. Op een bijzondere manier laat Britten deze canon verstoren door *Grimes*, die wel wil meezingen maar niet op de juiste manier inzet. Sfeervol is ook hoe later in het eerste tafereel van het tweede bedrijf de kerkgangers in de kerk een koraal zingen terwijl *Grimes* en *Ellen Orford* buiten over de nieuwe leerjongen en hun gezamenlijke toekomst ruziën. 'Almighty and most merciful Father; We have erred and strayed from thy ways like lost sheep.' [Almachtige en barmhartige Vader, wij hebben gewaagd en zijn van uw wegen afgeweken als verloren schapen.]

De succesvolle première van *Peter Grimes* vond op 7 juni 1945 in het Londense Sadler's Wells Theatre plaats, dat tijdens de oorlog had gediend als schuil- en woonplaats voor de mensen die door de Blitz dakloos waren geworden. Al in 1948 startte Britten samen met Pears het Aldeburgh Festival voor voornamelijk moderne klassieke muziek. Een grote moutschuur werd omgebouwd tot concertzaal, de huidige Snape Maltings, terwijl beiden niet veel later het Red House betrokken, nu nog steeds een studiecentrum van de Britten-Pears Foundation. Op 4 december 1976 overleed Benjamin Britten daar aan een hartfalen. Zijn vreedzame principes bleef hij trouw: 'I cannot destroy, and feel it my duty to not to help to destroy... human life'

Willem Bruls

Benjamin Britten
in 1949

Synopsis

Proloog

1830, rechtbank in de Moot Hall in het vissersdorp The Borough in Suffolk.

Peter Grimes wordt in de rechtbank ondervraagd omdat een van zijn leerjongens van de dorst is omgekomen. Aanklager is Hobson, voerman en brigadier van The Borough. Hoewel de rechtbank, in de persoon van advocaat Swallow, het als een ongeluk beschouwt, is de dorpsgemeenschap allerminst overtuigd van Grimes' onschuld. Alleen Ellen Orford, een weduwe en lerares, keert zich niet tegen deze buitenstaander.

Interlude I - Dawn (Zonsopgang)

Eerste bedrijf

Eerste tafereel

Het strand en een straat in The Borough.

In de vroege ochtend ontmoeten een aantal bewoners elkaar: Auntie, de uitbaatster van The Boar, haar twee nichten, de visser en methodist Bob Boles, de voormalige kapitein van een handelsschip Balstrode, de dorpspredikant Horace Adams en mevrouw Sedley. Als Peter Grimes met zijn boot de haven binnenvaart en hulp nodig heeft, weigert iedereen. Alleen kapitein Balstrode en de apotheker Ned Keene helpen hem. Keene vertelt Grimes dat hij een nieuwe leerjongen voor hem heeft, die uit het weeshuis moet worden opgehaald. Voerman Hobson weigert dat te doen, maar Ellen Orford neemt het op voor Grimes: 'Hij die zonder zonde is werpe de eerste steen'.

Balstrode ziet dat er een storm opsteekt en iedereen vertrekt, behalve Grimes. Balstrode adviseert hem om uit het dorp te vertrekken, maar Grimes vertelt hem dat hij zoveel vis wil vangen dat hij in staat is om met Ellen Orford te trouwen. Hij verlangt naar de rust die dat zou brengen ['What harbour shelters peace'].

Interlude II - Storm

Tweede tafereel

Diezelfde avond in The Boar.

Terwijl buiten een hevige storm woedt, verzamelen veel inwoners zich in The Boar. Auntie ontfermt zich over mevrouw Sedley. De drank verhit de geesten van de mannen, vooral wanneer de nichtjes, bang geworden voor de storm, in hun nachtkleding in de kroeg verschijnen. Kapitein Balstrode en Bob Boles vechten met elkaar waarna de eerste de rust probeert terug te brengen.

Dan verschijnt Peter Grimes die als in een visioen over zijn levenslot zingt ['Now the Great Bear and Pleiades']. De spanning loopt op onder de dorpsbewoners, die denken dat Grimes gek of dronken is. Om de spanning te neutraliseren stelt kapitein Balstrode voor om een zeemanslied te zingen ['Old Joe has gone fishing']. Ned Keene begint en iedereen zingt mee, totdat Grimes deze samenzang verstoort. Voerman Hobson en Ellen Orford arriveren ook in de kroeg, samen met de nieuwe leerjongen voor Grimes. Als die meteen vertrekt met de jongen, zijn de dorpsbewoners verbouwereerd.

Interlude III - Sunday Morning

(Zondagochtend)

Tweede bedrijf

Eerste tafereel

Een dorpsstraat op een mooie zondagochtend, enkele weken later.

Ellen Orford zit samen met de leerjongen buiten voor de kerk, waar de zondagsdienst plaatsvindt. Ze is bezig met het borduren van de sweater van de jongen, maar ziet opeens dat zijn kleren gescheurd zijn en dat hij blauwe plekken heeft. Als Peter Grimes verschijnt dwingt die de jongen om mee te gaan om te vissen, terwijl Ellen vergeefs tegenwerpt dat zondag een rustdag is. Als zij Grimes aanspreekt over de blauwe plekken ontkent die woedend elke verantwoordelijkheid daarvoor. Hij slaat Ellen zelfs en vertrekt daarop met de jongen. Enkele dorpsgenoten die de ruzie gadesloegen, en de mensen die de kerkdienst verlaten, keren zich tegen Ellen. Zij probeert zich te verdedigen, maar de opgehitste massa besluit verhaal te gaan halen bij de hut van Grimes. Voerman en brigadier Hobson leidt de menigte met zijn trom. De achtergebleven Ellen peinst samen met Auntie en de twee nichtjes over de positie van vrouwen en het gedrag van de mannen ['From the gutter, why should we trouble at their ribaldries?']

Interlude IV - Passacaglia

Tweede tafereel

Bij de hut van Grimes, later op dezelfde ochtend.

De hut van Grimes is een omgekeerde boot. Er zijn twee ingangen: een aan de straatkant en een achterdeur bij de hoge klif. Woedend gooit Grimes de vissersklere naar de jongen. Vanaf de achterdeur ziet hij een zee vol vis en hoopt op een goede vangst. In een staat van verwarring droomt hij over het huwelijk met Ellen, maar de herinneringen aan de gestorven leerjongen vergroten zijn wanhoop, te meer omdat hij de trom van Hobson hoort naderen. Hij vermoedt dat Ellen en de jongen hem verraden hebben. Op het moment dat er op de voordeur wordt gebonkt maakt de jongen bij de achterdeur een dodelijke val van de klif, mede veroorzaakt door het ruwe gedrag van Grimes. Die klautert nu ook omlaag. Hobson, de dorpspredikant Horace Adams en de menigte treffen nu een lege en keurig opgeruimde hut aan. Kapitein Balstrode vertrouwt de situatie echter niet en klautert eveneens langs de klif omlaag.

Interlude V - Moonlight (Maanlicht)

Derde bedrijf

Eerste tafereel

Dorpsstraat, een paar nachten later.

Er wordt gedronken en gedanst en de twee nichtjes zijn weer het doelwit van de mannen. Mevrouw Sedley onderbreekt de feestende menigte met de mededeling dat de leerjongen van Peter Grimes al langere tijd niet meer gezien

is en waarschijnlijk is vermoord. De predikant verlaat met enkele dorpsgenoten het feest, waarna Ellen Orford en kapitein Balstrode arriveren, die zich eveneens afvragen waar Grimes is gebleven. Balstrode heeft de geborduurde sweater van de jongen op het strand gevonden, wat de duistere vermoedens aanwakkert. Ze vrezen dat ze Grimes en de jongen niet meer kunnen helpen.

Mevrouw Sedley wil dat actie wordt ondernomen en ze roept advocaat Swallow op om op onderzoek uit te gaan. Die vertrekt samen met brigadier Hobson om Grimes te vinden. De dorpsbewoners zijn opgewonden over deze gebeurtenissen.

Interlude VI

Tweede tafereel

Op dezelfde plek, een paar uur later.

Kreten en een misthoorn klinken in de verte. Een totaal verwarde Peter Grimes verschijnt. Hij mijmert over de dood van zijn twee leerlingen en verlangt naar zijn eigen einde. Hij neemt Ellen en Balstrode nauwelijks meer waar. Balstrode draagt hem op om weg te varen en op zee zijn boot tot zinken te brengen. Hij helpt Grimes met het van wal steken en vertrekt met Ellen.

De ochtend breekt aan en een nieuwe dag begint. Advocaat Swallow vertelt dat er een boot zou zijn gezonken afgelopen nacht, maar Auntie doet het allemaal af als roddelpraat: 'One of those rumours.'

Willem Bruls

80 jaar radio-ensembles: van studio tot wereldpodium

Het Groot Omroepkoor en het Radio Filharmonisch Orkest vieren dit seizoen hun 80-jarig jubileum. Sinds hun oprichting in 1945 hebben beide ensembles generaties luisteraars betoerd met een indrukwekkend repertoire, baanbrekende premières, innovatieve opera's en bekende werken. Hun unieke samenwerking met de publieke omroep heeft bijgedragen aan een rijke traditie van live-uitzendingen en concertregistraties, die tot op de dag van vandaag een breed publiek bereiken via series als het AVROTROS Vrijdagconcert, de NTR ZaterdagMatinee en Het Zondagochtend Concert. Met een internationale reputatie en een onmiskenbare artistieke veelzijdigheid hebben ze zich ontwikkeld tot vooraanstaande ambassadeurs van de Nederlandse cultuur. Het orkest geldt als een van de meest vooruitstrevende symfonieorkesten van Nederland, terwijl het koor een unieke positie inneemt als een van de grootste professionele koren van Europa. 'Al tachtig jaar delen deze musici hun passie met het publiek', aldus Simone Meijer, directeur van Stichting Omroep Muziek. 'Dat maakt hun muziek niet alleen artistiek indrukwekkend, maar ook diep menselijk en onmisbaar binnen ons culturele landschap.'

RADIO
FILHARMONISCH
ORKEST

GROOT
OMROEPKOOR

Uitvoerenden

Karina Canellakis | dirigent

- sinds 2019 chef-dirigent Radio Filharmonisch Orkest
- vaste gastdirigent London Philharmonic Orchestra
- dit seizoen: optredens bij Lucerne Festival en Musikfest Berlin (Boulez 1925-2025), bij de Wiener Philharmoniker (Mozartwoeke Salzburg) en met *Blauwbaards burcht* (Bartók) Staatsoper Hamburg
- Grammy-nominatie voor Bartók-cd met RFO
- eerder: *Der Rosenkavalier* (Strauss, Santa Fe), *Dialogues des carmérites* (Poulenc, Théâtre des Champs-Élysées)
- begon loopbaan als violist, groeide op in New York
- won in 2016 Sir Georg Solti Award

Edward Ananian-Cooper | koordirigent

- Australische dirigent
- studeerde koor- en orkestdirectie aan de Sibelius Academie in Helsinki en won 2e prijs van de Northern Choir Conducting Competition in Denemarken (2017); sindsdien geregeld te gast bij verschillende koren en ensembles.
- sinds 2018 vaste gastdirigent Deens Radio Koor en artistiek leider koor van Opéra de Limoges
- sinds seizoen 2022/23 artistiek leider van het Koor van De Nationale Opera

Joachim Bäckström | tenor (Peter Grimes)

- Zweedse tenor; studeerde aanvankelijk luchtvaarttechniek
- voltooide in 2010 studie aan Opera-academie van Koninklijk Deens Muziekconservatorium Kopenhagen; ontving beurzen van o.m. Birgit Nilsson Stichting en Jussi Björling Stichting
- te gast in Malmö, Göteborg, Stockholm, Helsinki, Genève, Basel en Brno met rollen als Tamino (*Die Zauberflöte*), Don José (*Carmen*), Siegmund (*Die Walküre*) en Parsifal
- zong Peter Grimes bij Opera van Göteborg in maart 2025
- dit seizoen roldebuut als Lohengrin in Malmö en te gast als Narraboth (*Salome*) en Siegmund bij Bayerische Staatsoper

Nicole Car | sopraan (Ellen Orford)

- Australische sopraan
- debuteert dit seizoen bij Wiener Staatsoper in de drie hoofdrollen van Puccini's *Il trittico*; vertolkt(e) titelrol van Dvořák's *Rusalka* bij Opera Australia, Opéra National de Paris en Wiener Staatsoper; zowel in Parijs als Wenen zingt ze ook Mimì (*La bohème*)
- zingt Elisabetta in Verdi's *Don Carlo* bij The Dallas Opera en Amelia (*Simon Boccanegra*) bij de Deutsche Oper Berlin
- ook actief op concertpodium: o.a. Cliburn Concert Series, Texas
- Chevalier de l'ordre des arts et des lettres de la république de France

Inna Demenkova | sopraan (Niece 1)

- Russische sopraan
- studeerde af aan Nationale Opera Studio in Amsterdam en zong daar in o.a. *Carmen*, *Rusalka* en *La traviata*; keerde in 2024 terug bij De Nationale Opera in Puccini's *Il trittico*
- won prijzen bij onder meer Queen Sonja International Music Competition en Concurso Tenor Viñas
- Fiorilla (Rossini's *Il turco in Italia*) op Glyndebourne Festival
- soleerde in Concertgebouw in Verdi's *Requiem* bij Nederlands Philharmonisch Orkest onder leiding van Lorenzo Viotti

Brian Mulligan | bariton (Captain Balstrode)

- Iers-Amerikaan, studeerde aan Juilliard School of Music
- vaste gast bij o.a. San Francisco Opera: titelrol in Adams' *Nixon in China*, Albert (*Werther*), Valentin (*Faust*)
- zong Wotan (*Das Rheingold*) bij Bregenzer Festspiele
- was te gast bij Teatro Real Madrid, Opéra national de Paris, Salzburger Festspiele; bij De Nationale Opera: Jochanaan (*Salome*) en Golaud (Debussy's *Pelléas et Mélisande*)
- vertolkte Captain Balstrode (*Peter Grimes*) ook bij Wiener Staatsoper en Metropolitan in New York
- **EERDER IN DE MATINEE** Wagner *Der fliegende Holländer* (2024)

Aylin Sezer | sopraan (Niece 2)

- master operazang aan Dutch National Opera Academy
- optreden tijdens Prinsengrachtconcert 2021 bracht haar carrière in een stroomversnelling
- zong bij Koninklijk Concertgebouworkest Atholinda in *Het pand der goden* (Johannes Helstone); Beethoven 9 en Ravels *Shéhérazade* bij Phion; Violetta (*La traviata*) bij Nederlandse Reisopera; Tatjana (*Jevgeni Onegin*) bij Opera Spanga; Da Ponte-opera's van Mozart bij Opera Vlaanderen
- vormt liedduo met dirigent/pianist Ed Spanjaard
- **EERDER IN DE MATINEE** Verdi *I due Foscari* (Pisana, 2016); Delius *A village Romeo and Juliet* (Gingerbread woman etc., 2018); Janáček *Het sluwe vosje* (Kohout/Sojka, 2023); Bellini *Il pirata* (Adele 2023); Grieg *Peer Gynt* (Anitra 2024)

Helena Rasker | alt (Auntie)

- studie: Koninklijk Conservatorium en Tanglewood Music Center
- pleitbezorger voor nieuwe muziek; vaste gast bij De Nationale Opera, met rollen in opera's uit 20e en 21e eeuw
- ook te gast bij Royal Opera House Covent Garden, Deutsche Oper Berlin, Opera Ballet Vlaanderen, Berliner Staatsoper, Salzburger Festspiele, Wigmore Hall en Elbphilharmonie
- **EERDER IN DE MATINEE** Wagemans *Legende* (2008); Berlioz *Les nuits d'été* (2008); Adams *Nixon in China* (2017); Stravinsky *Requiem canticles* (2020); Janáček *Jenůfa* (2021); Abrahamsen *The Snow Queen* (2022); Benjamin *Into the Little Hill* (2023); Chin *Alice in Wonderland* (2024)

Sion Goronwy | bas (Swallow)

- studeerde, na studie geschiedenis aan Universiteit van Wales, aan Guildhall School of Music and Drama en International Opera School van Royal College of Music
- vertolkt(e) solorollen bij talrijke gezelschappen wereldwijd
- te gast bij o.a. Royal Opera House Covent Garden, Festival van Aix-en-Provence, Glyndebourne Festival Opera, Aldeburgh Festival, Bregenzer Festspiele en Den Norske Opera
- vertolkte Swallow bij Teatro La Fenice en Welsh National Opera
- werkt met vele vooraanstaande orkesten van Londen tot Lyon

James Kryshak | tenor (Bob Boles)

- studeerde o.a. aan University of Wisconsin-Madison
- was verbonden aan Deutsche Oper Berlin en ensemblelid bij Wiener Staatsoper
- te gast bij o.a. San Francisco Opera, Semperoper Dresden, De Nationale Opera (WP Raskatovs *Animal Farm*), Staatsoper Hamburg, Komische Oper en Glyndebourne Festival
- **EERDER IN DE MATINEE** Rihm *Dies 'Luigi Nono gewidmet'* (2003); Strauss *Elektra* (Ein junger Diener, 2018); Moesorgski *Boris Godoenov* (Joerodiv, 2018); Janáček *Het sluwe vosje* (Rechtor, Komár & Pásek, 2023); Chin *Alice in Wonderland* (2024)

Hubert Zapiór | bariton (Ned Keene)

- Poolse bariton, opgeleid aan Fryderyk Chopin University of Music en Opera Academie in Warschau en aan Juilliard School of Music in New York
- was lid van solistenensemble van Komische Oper Berlin, met o.a. titelrollen in *Don Giovanni* en *Jevgeni Oegin*, Marcello in *La bohème* en Guglielmo in *Così fan tutte*
- recente/toekomstige engagementen bij o.a. Noorse Nationale Opera, Poolse Nationale Opera, Staatsoper Hannover, Opera van Wrocław, Nationale Opera & Ballet

Rosie Aldridge | mezzosopraan (Mrs. Sedley)

- Engelse mezzosopraan
- was lid van ensemble Wiener Staatsoper (2016-2018)
- zong Kundry (*Parsifal*) en Kostelnička (*Jenůfa*) bij Staatsoper Stuttgart, (Mrs. Lovett, *Sweeney Todd*) bij Komische Oper Berlin en verder bij o.a. Nationaal Theater Praag, Teatro Real Madrid, Opéra de Paris en Glyndebourne Festival
- concertrepertoire: van barokaria's tot werken van o.a. Vaughan-Williams en Elgars *Dream of Gerontius*

Jasper Leever | bas (Hobson)

- Nederlandse bas-bariton, behaalde in 2018 masterdiploma aan Dutch National Opera Academy in Amsterdam
- vertolkte tijdens zijn opleiding rollen als Il Commendatore in Mozarts *Don Giovanni*, Pandolfe in *Cendrillon* van Massenet en Tarquinius in *The Rape of Lucretia* van Britten
- sinds 2018 solist bij Staatsoper Stuttgart
- **EERDER IN DE MATINEE** Verdi *Nabucco* (Il gran sacerdote, 2019); Mascagni *Il piccolo Marat* (La spia, 2020); Giordano *Fedora* (Gretch, 2021); Bellini *Il pirata* (Goffredo, 2023)

Arnold Bezuyen | tenor (Reverend Horace Adams)

- na debuut bij Hoofdstad Operette volgden engagementen bij o.a. Staatstheater Augsburg en Theater Bremen
- debuteerde bij Bayreuther Festspiele als Loge (*Das Rheingold*) onder James Levine en was te gast bij o.a. Wiener Staatsoper als Alwa (*Lulu*), Oper Leipzig, Opera North, Koninklijke Deense Opera en New National Theatre Tokyo
- werkt(e) met dirigenten als Boulez, Ozawa en Rattle
- **EERDER IN DE MATINEE** Busoni *Turandot*, Hindemith *Das Nusch-Nuschi* (2001); Escher *Protesilaos en Laodamia* (2004); Stravinsky *Renard* (2005); Mahler *Das klagende Lied* (2005); Wagemans *Legende* (2007); Zemlinsky *Der König Kandaules* (2007); Strauss *Des Esels Schatten* (2008); Janáček *De zaak Makropulos* (2024)

Groot Omroepkoor

- opgericht in 1945
- zingt koorpartijen in opera's, oratoria en cantates in de concertseries van de Nederlandse Publieke Omroep en geeft a cappella-concerten
- werkt samen met Radio Filharmonisch Orkest en Koninklijk Concertgebouworkest
- eerste officiële chef-dirigent Kenneth Montgomery
- chef-dirigent sinds 2020 is Benjamin Goodson

grootomroepkoor.nl

Radio Filharmonisch Orkest

- opgericht in 1945 door Albert van Raalte
- treedt vooral op in omroepseries NTR ZaterdagMatinee en AVROTROS Vrijdagconcert
- chef-dirigent sinds 2019 Karina Canellakis, voorgangers o.a. Paul van Kempen, Bernard Haitink, Jean Fournet, Hans Vonk, Edo de Waart, Jaap van Zweden, Markus Stenz
- vaste gastdirigent sinds 2023 is Stéphane Denève

radiofilharmonischorkest.nl

Groot Omroepkoor & Radio Filharmonisch Orkest

sopraan

Aida Barberena Guille
Marion Dumeige
Elise van Es
Irene Hoogveld
Charlotte Janssen
Anitra Jellema⁵
Saejeong Kim
Esther Kouwenhoven
Sara Moreira Marques
Bauwien van der Meer
Kris Ng
Tanja Obalski
Yun Park
Sandra Sinivali
Varvara Tishina
Julia Westendorp
Judith Weusten
Elena Zamudio

alt

Nicoline Bovens
Jose Kamminga
Maria Kondylidou
Maria Koshiishi¹
Charlene Lee
Gunda Leine
Julia Mech
Suzanne Meessen
Chantal Nysingh
Judith Petra
Adélaïde Rouyer
Anna Traub
Janneke Vis
Roelien van Wageningen
Franske van der Wiel
Els Woldberg
Pierrette de Zwaan

tenor

Dolf Drabbels
Juan Felipe Gallegos
Carlos
Mattijs Hoogendijk
Gerben Houba
Peter-Paul Houtmortels
Matevž Kajdiž
Zi-Zhe Lo
Aart Mateboer
Albert van Ommen
Uroš Petrac
Benedict Quirke
Allan Raffaele Sääsiki
Daniel Schmid
Matthew Smith⁴
Magnus Walker^{2,4}

¹ A fisher(wo)man

bas

Gert-Jan Alders
Peter Duyster
Joep van Geffen
Geert van Hecke
Pieter Hendriks⁴
Daniël Hermán Mostert
Emory Mulick
Gilad Nezer
Ludovic Provost⁴
Lars Terray^{1,3,4}
Hans de Vries
Nanco de Vries⁴
Jan van Zelm

² A lawyer

³ 2nd bass

⁴ 6 Burgesses

⁵ A soprano

eerste viool

Joris van Rijn
Dimitar Tchernookov
Fred Gaasterland
Roswitha Devrient
Alberto Facanha
Johnson
Mariska Godwaldt
Josje ter Haar
Julija Hartig
Masha Iakovleva
Kerstin Kendler
Pamela Kubik
Leonie Mensink
Pedja Milosavljevic
Philip Dingenen

tweede viool

Casper Bleumers
Lydia Umlauf
Esther de Bruijn
Filipe Fernandes
Julia Kleinsmann
Esther Kövy
Dana Mihailescu

Renate van Riel
Alexander van den Tol
Eveline Trap
Frida de Waal
Anne van Eck

altviool

Francien Schatborn
Frank Brakkee
Huub Beckers
Arjan Wildschut
Sabine Duch
Marije Helder
Annemijn den Herder
Joao Alvares Abreu
Javier Rodas Sanchez
Teresa Caleiro

cello

Michael Stirling
Anton Istomien
Eveline Kraayenhof
Harm Bakker
Winyfried Beldman
Crit Coenegracht
Anneke Janssen

Ansfried Plat
Rebecca Smit

contrabas

Wilmar de Visser
Servaas Jessen
Annika Pigorsch
Sjeng Schupp
Ella Stenstedt

fluit

Andrei Krivenko
Maïke Grobberhaar
hobo

Aisling Casey
Gerard van Andel

klarinet

Arjan Woudenberg
Diede Brantjes

fagot

Hajime Konoe
Maud van Daal
Marlene Schwärzler

hoorn

Annelies van Nuffelen
Toine Martens

Frédéric Franssen
Margreet Mulder

trompet

Raymond Rook
Hessel Buma
Hans van Loenen

trombone

Tim Ouwejan
Thomas Monden
Pelle van Esch

tuba

Bernard Beniers

pauken

Paul Jussen

slagwerk

Hans Zonderop
Vincent Cox
Esther Doornink

harp

Ellen Versney

toetsinstrument

Stephan Kiefer

Programmering en productie NTR ZaterdagMatinee

ARTISTIEK PROGRAMMEUR Frank Veenstra | CASTING CONSULTANT Christian Carlstedt

PRESENTATIE NTR ZATERDAGMATINEE, NPO KLASSIEK Hans Haffmans

PRODUCTIE Zane Gerenberga, Dominique Slegers, Anita Wijnen

GELUIDSTECHNIEK PME-técnica/Koen Keevel | BOVENTITELING Jurjen Stekelenburg

MARKETING & COMMUNICATIE Jorieke de Fretes, Renske Homans, Mary Fan Zandkamp

REDACTIE/VORMGEVING PROGRAMMABOEKJES, INTERNET Onno Schoonderwoerd

RADIOREDACTIE Myrthe van Dijk | HOOFDREDACTIE NTR KLASSIEK Makira Mual

FINANCIËLE ADMINISTRATIE NTR & Stichting Omroep Muziek

Colofon

UITGAVE NTR Klassiek | TEKST Willem Bruls | REDACTIE/VORMGEVING Philip Leussink

FOTOGRAFIE Dario Acosta, Alex Bender, Marco Borggreve, Heather Elizabeth, Roland Haupt,

Emelie Kroon, Eduardus Lee, Jan-Willem Kaldenbach, Polina Sobol, Jan Windszus

ART DIRECTION Norbert Croonenberg | DRUK Ten Herkel Grafisch Compleet

© 2026 NTR ZaterdagMatinee, Hilversum